

Tornai József

Mi a bölcsesség?

*Mintha egy géppuskát rohamoznának,
úgy hullnak percenként az emberek.
Jók és gonoszak, szerethetők, gyűlöletesek,
barátok, szerelmesek, költők, autójavítók.
Van, akit öregkora hajít a túlvilágra,
fiataloknak is megállhat a szívük.
És akivel tegnap még telefonon beszéltem,
ma a felesége a kagylóba zokog.
Nem számíthatok senkire, és hány nap az enyém?
Azt hittem, csak a háborúkban öldökölnek,
pedig a békés napok áldozata több.
Megszületni s meghalni: ikertörténet ez.
Temetőket lakat jól az igazság, a művészet is sovány
étel azoknak, kik úgy szeretnének élni,
mintha minden pillanat lehetne millióévesi
égítést: foroghat rajta az ember-bogár,
jönnek újra meg újra a virág-tavasok.
Mi a bölcsesség? Az isteneket kell dicsérni.*

Megáldottan és átkozottan

*Ötven verseskönyvet írtam
harmadszáz esztendő alatt:
dobogott a bujaság vékonyomban,
az táncoltatta tollamat.
Miért nem hagytam abba régen
ezt a vak mulatozást,
miért nem győzött le ős-ellenségem,
a kételkedés, az ellen-látomás,
hogy a tökéletest úgysem tudom elérni,
és elhallgat leginkább, aki bölcs?
De mindig lesett rám legalább egy résnyi
csönd, hol nem maradt soha több
a választásra, mint én vagy én,
akiről azt hittem, hogy ismerem,*

*pedig ugyanaz a szörny-ültette vetemény
voltam, mint más emberi fürtelem,
halhatatlanság és tisztaság: egész
voltomban átítatva az ének
dörömbölésével, nem az eltemtetés
igazságával. És jöttek a kísértések
két emberöltő háborúin is át.
S ahol nem kapáltam és ültettem,
ott is kibújt titkaival újszirmú virág,
hiába sírtam megfélelmedetten.
Nagy költők sírján nyíltam ki én,
és Sándorok, Lászlók, Ferencek között,
ugyanolyan sóvárgással csíra-sorsom kezdetén,
mint most, mikor már az öregség zörög
minden levelével a tudatom alatt,
és nem tudom, milyen messzire jutottam
elhagyva annyi telet és nyarat
megáldottan és átkozottan.*

Ezüstfarkas, fekete farkas

1.

*Vonyít az ezüstsziürke farkas a sziklaélen,
hét nap, hét éjjel követtem, hogy utolérjem.*

*Miért lettünk mi farkasok, tudod-e?
Emberek voltunk mi sok millió esztendeje.*

*Ember voltam én is, fekete farkas,
de most kiálló agyarú, rühes ordas.*

*Várj meg, ne fuss tovább, ezüst sörényű,
szóröd messzire világít, lépted könnyű.*

*Még egy ugrást teszek, ugye, megvársz?,
hogy szemembe közelebb szikrázz.*

*Ezüstfarkas, fekete farkas állhat-e párban
élete kiolvashatatlan vadonában?*

*Egybeolvad-e a fekete és az ezüstfehér,
ha üvöltésük a csúcson valahol összeér?*

*Van-e bennünk legalább annyi emberi,
hogy soha ne tudjuk sorsunk elválasztani?*

*S visszhangozhatnak hegyfalak, tengerek,
ha testvér-szívünk megkísérti az örület.*

2.

*Üvöölts föl az égre, ezüstszőrű farkas
a szikla mohos peremén!
Hét nap és hét éjjel futott,
míg utolért egy fekete farkas-én.*

*Villog nyakadon az ezüstsörény,
éjfél-düh a farkas szemén.*

*Voltunk mi is emberek,
emlékszel, a világ kezdetén.
Mi változtatott farkassá minket?
Titok fordul körém.*

*Hét nap, hét éjjel iramlottam
utánad: szemed ezüstje volt a fény.*

*Te vagy a tiszta ezüst,
én az éhes jövevény.*

*Felöltöm ezüstszíned,
s te vonyítasz feketén
fától fáig szökellve
az ősz meggyipirossá váló levelén.*

*Kicseréltük a bundánk,
vadságunk örök, karmunk kemény.
Üvöölts, ezüstharkas, fekete farkas
a világosság küszöbén.*